

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů
v Euroregionu Neisse-Nissa-Nysa**

Adam Matoušek
Plzeň 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Adam MATOUŠEK
Osobní číslo: R12B0064P
Studijní program: B6804 Právní specializace
Studijní obor: Veřejná správa
Název tématu: Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů v Euro-
regionu Neisse-Nisa-Nysa
Zadávací katedra: Katedra finančního práva a národního hospodářství

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Programy strukturálních fondů v ČR
3. Euroregiony
4. Operační program Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
5. Závěr

Rozsah grafických prací:
Rozsah kvalifikační práce:
Forma zpracování bakalářské práce: **tisková**
Seznam odborné literatury:
viz příloha

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání bakalářské práce: **27. srpna 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2016**

Doc. JUDr. Jan Pátek, CSc.
děkan

JUDr. Petra Zbořilová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů v Euroregionu Neisse-Nissa-Nysa“ zpracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury v souladu s vnitřními předpisy Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni.

V Plzni dne _____

_____ Adam Matoušek

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Mgr. Daně Bárkové, Ph.D za konzultace, ochotu, vstřícnost, poskytnutí cenných rad, připomínek, odborné vedení práce.

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Evropská strukturální politika	4
2.1 Programové období 2007 – 2013: Zaměření se na růst a pracovní místa.....	5
2.2 Politika soudržnosti mezi roky 2007 až 2013.....	7
2.3 Politika soudržnosti v programovém období 2014 – 2020.....	10
2.4 Strukturální fondy	25
3. Euroregiony.....	29
3.1 Vysvětlení pojmu Euroregion	29
4. Historicko - geografický pohled na České pohraničí	32
4.1 Pokusy o definici pohraničí.....	32
4.2 Období poválečné (1945 duben – září 1945)	34
5. Programy přeshraniční spolupráce	35
5.1 Evropská územní spolupráce.....	35
5.2 Operační programy v ČR r. 2014 až 2020.....	36
5.3 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce	36
6. Interreg V a Česká republika – Polsko	38
6.1 Základní parametry programu	39
7. Mikroprojekty	43
7.1 Vymezení dotačního území.....	44
7.2 Vymezení žadatelů.....	44
7.3 Partner projektů.....	45
7.4 Finanční rámec	45
7.5 Další významné změny v Programu ČR-PR 2014-2020	45
7.6 Mikroprojekt „Pašeráckej vejkend“	46
7.7 Mikroprojekt „Sport nás spojuje“	47
7.8 Mikroprojekt „Trojzemí - region sportu“	47
7.9 Mikroprojekt Přeshraniční spolupráce zdravotnických záchraných služeb Kralovohradeckého kraje.....	41
8. Závěr	49
9. Resumé.....	51
10. Použité prameny.....	54
10.1 Knižní prameny	54
10.2 Časopisy a drobné publikace	54
10.3 Internetové zdroje.....	55

1. Úvod

Evropská unie je společenství 28 států, které jsou rozdílné ve své historii, kultuře, demograficky, ekonomicky, geograficky. EU nemůže být zcela jednotným celkem, vždy budou existovat rozdílné podmínky pro implementaci jednotných norem a pravidel. V úrovních jednotlivých států EU existují stále rozdílné disparity. Česká republika se stala součástí EU dne 1. května 2004. Jednalo se o rozšíření EU o země střední a východní Evropy.

Územně je Česká republika vymezena od ostatních států územní hranicí, a to po celém svém obvodu. Na tyto hranice navazují další příhraniční oblasti včetně jejich struktur, nazývané euroregiony. Euroregiony mají v rámci své polohy začlenění v EU svoji problematiku. Euroregiony historicky vznikaly pro řešení potřeb integrity, ale i z důvodu čerpání dotací z fondů EU za účelem odstraňování rozdílů v teritoriálních celcích EU. Ještě na počátku 90. let minulého století byl pojem, přeshraniční spolupráce pro většinu našich obyvatel pojmem neznámým, bezobsažným, nezajímavým. Neprodyšně uzavřená státní hranice naší země neumožňovala téměř žádné přeshraniční kontakty. Nebyla známa místa ani sousedé na druhé straně státní hranice. Problematika hranic je častým předmětem zájmů geografů. Jeden z otců geopolitiky F. Ratzel rozpracoval ve svém stěžním díle Politická geografie (1897) otázku hranic mezi jednotlivými etniky. Francouzský geograf H. Dorion dokonce navrhl vědní disciplínu zabývající se studiem hranic název „limologii“.

Problém přeshraniční spolupráce je spjat se vznikem národních států v 19. a 20. století. Tyto národní státy mají svůj národně politický program a soustředí se na efektivní ochranu a kontrolu svých vnějších hranic. Nezřídka se stalo, že byly vytvořeny nepřirozené hranice mezi etniky (viz Trianonská smlouva). Kvůli strachu z možných vojenských agresí se ekonomické činnosti i obyvatelstvo stahovali více do vnitrozemí, což mělo za důsledek menší atraktivitu příhraničí a jeho nízkou atraktivitu s nálepkou periferního regionu s omezenými vazbami. Protože hranice jsou často tvořeny přirozenými bariérami, jako jsou řeky, jezera, moře či hory, byly rozdíly mezi příhraničními oblastmi a centry a ještě zvýrazněny. Rozdílné politické ideologie a přístupy na obou stranách hranice pak některé z nich hermeticky uzavřely.

Evropská unie se proto jako jeden z cílů své regionální politiky vytkla překonání těchto umělých bariér, vybudování dobrých sousedských vztahů a zejména pak zjištění stejné kvality života v příhraničí, jakou mají lidé ve vnitrozemí. Spolupráce občanů a různých místních institucí přes hranice je důležitým předpokladem evropské integrace.

Bezprostředně po uzavření Římských smluv o konstituci ekonomických společenství vznikl na německo-nizozemské hranici první přeshraniční region

(EuroregioGronach/Enschede - 1960), jehož zakladatelé – samospráva z obou stran – pojmenovali termínem „euroregio“, který do češtiny překládáme jako euroregion. Pojem se poté vžil jakožto označení regionální formy spolupráce přes hranice evropských zemí, zpočátku na již uvedených německo-nizozemských a nizozemsko – francouzských hranicích.

Téma své bakalářské práce jsem volil z oblasti možnosti čerpání dotací z fondů EU, které nejsou pro celou veřejnost úplně zažitě z běžného života. Jedná se o čerpání z fondu mikroprojektů. Tyto projekty jsou zacíleny na prohlubování mezilidských vztahů a vazeb, kultury, aktivní činnosti, společenského a sportovního vyžití v rámci euroregionů, mají přeshraniční dopady. Dále bych chtěl skrze svoji práci seznámit s historií fondů, euroregionu, jejich vznik a důvod vzniku.

2. Evropská strukturální politika

Regionální a strukturální politika EU se řadí mezi nejvýznamnější politiky Evropské unie. Ze strany institucí Evropské unie jsou souhrnně tyto politiky společně s vybranými aktivitami v oblasti sociální a zemědělské politiky a politiky na podporu zaměstnanosti nazývány politikou hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). V posledních letech je také v souvislosti s touto politikou stále více akcentován i další aspekt – územní soudržnost – odtud tedy název politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSUS).

Hlavním úkolem politiky soudržnosti je zajistit, aby se regiony, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem, dostaly pomocí investic do infrastruktury a do řady dalších oblastí na stejnou úroveň. Politika hospodářské a sociální soudržnosti má tedy podle svých tvůrců přispívat ke snižování rozdílů (disparit) mezi evropskými regiony a zeměmi.

Kromě přidané hodnoty, která má členskými státy vznikat díky výměně zkušeností, odborných znalostí a správných postupů, evropské fondy rovněž podporují řádné řízení a zajišťují bezpečné financování po dobu sedmi let, čímž regionům a členským státům dávají možnost, aby se rozvíjely vyváženějším a udržitelnějším způsobem. Politiku hospodářské a sociální soudržnosti lze chápat jako nástroj sloužící členským státům EU coby vzor rozvoje, v němž hraje aktivní roli solidarita a spolupráce.¹

Důvodů pro vznik a existenci politiky HSUS je obecně celá řada, ať již mají své kořeny v historickém vývoji Evropských společenství či v aktuálních potřebách Evropské unie. Prvotním důvodem pro vznik politiky HSUS byla kompenzace slabším regionům za zostřenou konkurenci po vytvoření Společenství. Šlo o to, že tehdy si každý stát chránil své problémové regiony, jejichž odvětvové struktury dominovaly průmyslové podniky. Jakmile se vytvořilo Evropské hospodářské společenství, bylo jasné, že ne všechny průmyslové podniky přežijí, proto bylo nutno regionům, kde se tyto „přebytečné podniky“ koncentrovaly, nějakým způsobem pomoci.²

Další důvod pro uplatňování regionální politiky či politiky soudržnosti souvisí s tím, že nejzaostalejší regiony se nacházejí právě v nejméně vyspělých státech EU, které objektivně mají nejmenší prostor k tomu jim reálně napomoci. Navíc, pak Evropská unie realizuje i další politiky, ze kterých mají největší prospěch spíše vyspělejší regiony EU. Politika hospodářské

¹[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

²[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

a sociální soudržnosti EU, tak vlastně představuje rovněž určitou formu kompenzace regionálních dopadů ostatních politik.

Přesto zde existuje určitý rozpor mezi regionální politikou uplatňovanou na národní úrovni a politikou volné hospodářské soutěže, kdy jakékoliv dotace, které se poskytují soukromým subjektům, narušují hospodářskou soutěž. Bylo tedy nutné vnést na společný evropský trh určitá pravidla, kdy se ještě jedná skutečně o regionální politiku, a kdy už se jedná o zcela evidentní narušování hospodářské soutěže. To je další důvod, proč regionální politika na úrovni EU existuje.³

Evropská unie realizuje též velmi ambiciózní projekt, kterému se říká ekonomická a monetární unie. Aby mohl dobře fungovat, musí regionální politika plnit alespoň částečně stabilizační roli fiskální politiky. Fiskální politikaneboli přerozdělování přes státní rozpočet zpravidla funguje tak, že vyspělejší regiony platí více daně, slabší regiony dostávají více na sociálních dávkách. Na úrovni Evropské unie toto nefunguje, protože rozpočet EU nedosahuje ani 2 % HDP, kdežto v jednotlivých státech představují výdaje veřejného sektoru kolem 40 % HDP. Regionální politika EU přesto představuje sice velice redukovanou část, ale přece jen částečně plní stabilizační funkci fiskální politiky.

Pokud jde o další vztahy mezi regionální politikou EU a projektem ekonomické a monetární unie, existuje další souvislost v tom smyslu, že regionální politika představuje jeden z nástrojů, jak řešit nižší konkurenceschopnost. Tou první je pasivní způsob, možnost monetární intervence v tom smyslu, aby bylo dosaženo devalvace, a druhou možností je provést politiku aktivní adaptace, což znamená napomoci zvýšení konkurenceschopnosti, například přes podporu podnikání, podporu rozvoje lidských zdrojů či podporu infrastruktury.

2.1 Programové období 2007 – 2013: Zaměření se na růst a pracovní místa

Dosud největší soustředění zdrojů pro nejchudší členské státy a regiony, zapojení všech regionu a přesun priorit tak, aby byl podpořen růst, pracovní místa a inovace, to jsou v jádru největší změny politiky soudržnosti EU v současném období. V Evropské unii 27

³[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

států nyní žije každý třetí obyvatel EU – z celkového počtu 170 milionů – v těch nejchudších regionech, které získávají pomoc v rámci cíle „Sbližování“.⁴

Hospodářské a sociální nerovnosti se při posledním rozšíření významně prohloubily. Vyjádřeno v příjmech na osobu je Lucembursko nyní sedmkrát bohatší než Rumunsko. Na regionální úrovni je rozdíl dokonce ještě větší. Nejbohatším regionem je Vnitřní Londýn s 290 % příjmu na osobu EU-27, zatímco nejchudší region je Severovýchod v Rumunsku s 23 % průměru EU. Evropská rada odsouhlasila v prosinci 2005 rozpočet na období 2007–2013 a vyčlenila 347 miliard eur na strukturální fondy a na Fond soudržnosti, z čehož je plánováno vynaložit 81,5 % na regiony „Sbližování“.

V důsledku zjednodušených procedur bylo téměř všech 436 programu týkajících se všech regionů a členských států EU odsouhlaseno před koncem roku 2007. Podstatná změna jejich priorit znamená, že čtvrtina zdrojů je nyní vyčleněna na výzkum a inovace, a asi 30 % na infrastrukturu pro ochranu životního prostředí a na opatření proti klimatickým změnám.⁵

Cesta k reformě

V únoru 2004 vydala Evropská komise dokument o budoucnosti rozšířené Unie, včetně návrhu rozpočtu na roky 2007–2013. Z celkového rozpočtu 1 025 miliard EUR bylo 336 miliard EUR vyčleněno pro strukturální fondy a pro Fond soudržnosti, dalších 70 miliard EUR bylo určeno pro rozvoj venkova pod jiným označením než soudržnost.⁶

Po obtížných jednáních se Evropská rada 11. a 12. prosince v Bruselu dohodla na rozpočtu, který byl převeden v dubnu 2006 na meziinstitucionální dohodu mezi Radou, Parlamentem a Komisí o 864 miliardách EUR, z nichž 308 miliard EUR bylo určeno pro politiku soudržnosti. Ve stejnou dobu byl stanoven pozměněný rozpočet pro období let 2008/09. Od roku 2001 tlumila Komise rušné období reflexe o budoucnosti politiky soudržnosti EU.

V červnu 2004 předložila Komise EU legislativní balík pěti nařízení, včetně jednoho s obecnými opatřeními, tří o EFRR, ESF a o Fondu soudržnosti a posledního o „Evropském uskupení pro územní spolupráci.“ Rada EU a Parlament EU je přijaly v červnu 2006 po dosažení dohody o rozpočtu. V prosinci 2006 byla tato nařízení doplněna o jedno jednotné

⁴[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/4cb32c18-95c3-4f7d-8406-b6e478a80249/bulletin_CZ_email.pdf?ext=.pdf

⁵ Tamtéž

⁶[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/tag/programov%C3%A9%20obdob%C3%AD%202004-2006>

implementační nařízení nahrazující pět existujících opatření pro informování a publicitu, řídicí a kontrolní systémy, nepravdivosti, finanční korekce a způsobilost.⁷

2.2 Politika soudržnosti mezi roky 2007 až 2013

Souběžně se sdružením Cílů 2 a 3 transformovala reforma z roku 2006 iniciativu Interreg do třetího cíle a současně integrovala ostatní iniciativy Společenství do hlavních programů. Prioritní cíle jsou definovány následovně:

- **„Sbližování“**: má za cíl urychlit sbližování nejméně vyvinutých členských států a regionů definovaných HDP na osobu menším než 75 % průměru EU;
- **„Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“**: týká se všech ostatních regionů s cílem posílit konkurenceschopnost a přitažlivost regionů a rovněž zaměstnanost; a
- **„Evropská územní spolupráce“**: vychází z iniciativy Interreg a podporuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci a je rovněž dostupná pro sítě.

Počet finančních nástrojů pro soudržnost je snížen ze šesti na tři: dva strukturální fondy (EFRR, ESF) a Fond soudržnosti. Specifická podpora původních EAGGF a FIFG nyní přechází pod nový Evropský zemědělský Fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský fond pro rybnářství (EFF).

Cíle „Sbližování“ se týkají 84 regionů v 17 členských státech a 170 milionů obyvatel na základě principu postupného vyřazování dalších 16 regionů s 16,4 miliony obyvatel, s HDP pouze lehce nad prahovou úrovní v důsledku statistického vlivu rozšíření. Celková částka pro cíle sbližování je 282,8 miliardy EUR, což představuje 81,5 % z celkového objemu. Z toho je 199,3 miliardy EUR pro regiony v programu sbližování, 13,9 miliardy EUR pro regiony postupně vyřazované a 69,6 miliardy pro Fond soudržnosti, který je pro 15 členských států.

Celkem 168 regionů v 19 členských státech, které představují 314 milionů obyvatel, připadá v úvahu pro cíle programu „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“. 13 z těchto regionů s 19 miliony obyvatel jsou takzvanými oblastmi postupného přiřazování a jsou

⁷[online].[cit.2015-08-04].Dostupné z

<http://www.esfcr.cz/tag/programov%C3%A9%20obdob%C3%AD%202004-2006>

jím přidělovány speciální finanční objemy vzhledem k jejich dřívějšímu statutu regionů pro Cíl 1. Pro tento cíl je dostupných 54,9 miliardy EUR, což je těsně pod 16 % z celkového vyčleněného objemu. Pro regiony postupného přiřazování je 11,4 miliardy EUR.

Co se týče cíle „Evropská územní spolupráce“, v přeshraničních oblastech žije 181,7 milionů obyvatel (37,5 % z celkového počtu obyvatel EU) a všech ostatních regionů EU, jejichž obyvatel se týká přinejmenším jedna z existujících 13 nadnárodních oblastí spolupráce. 8,7 miliardy EUR (2,5 % z celku), dostupných pro tento cíl je rozděleno následovně: 6,44 miliardy EUR pro přeshraniční, 1,83 miliardy EUR pro nadnárodní a 445 milionů EUR pro meziregionální spolupráci a sítě. Jako součást tohoto cíle zahájila Komise iniciativu „Regiony pro hospodářskou změnu“, v rámci podpory sítí vzorové spolupráce pro udržitelný rozvoj regionů a měst.⁸

Administrace a řízení

Největší zjednodušení pro současné období se týká zavedení dvou programových kroků místo tří. Plánování vychází ze „Směrnice Společenství pro soudržnost“, a je prováděno na národní úrovni prostřednictvím Národních strategických referenčních rámců a implementace je ponechána na operačních programech. Jak nařízení, tak směrnice vyžadují, aby v nové generaci programů byla jistá část zdrojů „rezervována“ pro klíčové investice spojené s obnovenou strategií pro růst a pracovní místa.

To znamená výzkum a inovace, infrastruktury evropské důležitosti, průmyslová soutěž, obnovitelné energie, ekoinovace, a lidské zdroje. V regionech „Sbližování“ musí tyto priority dostávat 60 % z celkových dostupných prostředků a v ostatních regionech 75 %. Průměrná část zdrojů rezervovaných pro klíčové lisabonské investice dosahuje v EU-27 61,2 % pro cíl sbližování a 76,7 % pro cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Celkem bude pro tyto investice vyčleněno přibližně 200 miliard EUR. V porovnání s předchozím obdobím to představuje nárůst o více než 50 miliard EUR.⁹

Byla zmodernizována další opatření, těmi jsou pravidla pro stanovení způsobilosti, která se nyní rozhodují spíše na národní úrovni než na úrovni EU, zvýšené zaměření na princip proporcionality má za cíl snížit byrokracii a omezení ovlivňující menší programy.

⁸ [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

⁹ [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013>

Tři nové politické nástroje nazývané Jaspers, Jeremie a Jessica zlepší spolupráci mezi Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou s ostatními finančními institucemi, aby bylo posíleno budování kapacit, které by zajistilo členským státům a regionům ustanovit zdravé a účinné používání fondů.¹⁰

Evropské uskupení pro územní spolupráci (EGTC) umožní regionálním a místním orgánům z různých zemí možnost vytvořit spolupracující uskupení jako právní nástroje pro projekty jako jsou přeshraniční doprava nebo zdravotnické služby.

Nástroj pro předpřístupovou pomoc (IPA) nahradil předchozí předpřístupové nástroje v roce 2007. IPA je navržen tak, aby pomohl kandidátským zemím a potenciálním kandidátským zemím ze Západního Balkánu připravit se na možné přistoupení, včetně oblastí regionálního rozvoje a spolupráce.¹¹

Čtvrtá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti společně s Fórem soudržnosti 27. a 28. září 2007 pak znamenala spuštění debaty o budoucnosti politiky soudržnosti EU po roce 2013.

Celkový objem dostupných prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti:¹²

- 347 miliard EUR
- představujících 35,7 % rozpočtu EU a 0,38 % celkového HDP EU
- z čehož pro regiony pro Cíl 1: 81,5 % počet obyvatel v regionech pro Cíl 1:
170 milionů (35 % z celkového počtu včetně postupně vyřazovaných regionů)

Hlavní příjemci:

- *Polsko (67,3 miliardy EUR)*
- *Španělsko (35,2 miliardy EUR)*
- *Itálie (28,8 miliardy EUR),*
- *Česká republika (26,7 miliardy EUR),*
- *Německo (26,3 miliardy EUR),*
- *Maďarsko (25,3 miliardy EUR),*
- *Portugalsko (21,5 miliardy EUR)*
- *Řecko (20,4 miliardy EUR).*

¹⁰ Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku, Raphael Goulet, vydal Lucemburk 2014 ISBN 978-92-79-2148-8

¹¹[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

¹² Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku, Raphael Goulet, vydal Lucemburk 2014 ISBN 978-92-79-2148-8

Očekávané výsledky

Makroekonomické modely odhadují, že investice politiky soudržnosti přidají v nových členských státech v průměru přibližně 6 % HDP nad základní scénáře. Například model Hermin předvídá přidaných 9 % HDP v Litvě, České republice a na Slovensku; 5,5 – 6 % pro Bulharsko, Polsko a Rumunsko, 3,5 % pro Řecko a okolo 1 – 1,5 % pro Španělsko, východoněmecké spolkové země a Mezzogiorno.

Do roku 2015 by měly strukturální fondy a Fond soudržnosti vytvořit až 2 miliony nových pracovních míst.

Na základě odhadů ex ante několika členskými zeměmi vytvoří důrazné zaměření na výzkum a inovaci dalších 40 000 pracovních míst.

V oblasti dopravy se předpokládá, že z investic politiky soudržnosti EU bude podpořeno vybudování nebo rekonstrukce 25 000 kilometrů silnic a 7 700 km železnic.

Mnoho členských států a regionů dává ve svých programech prioritu opatřením proti klimatickým změnám a rozvoji ekonomiky s nízkou produkcí uhlíkových zplodin. Například Lucembursko si dalo za cíl snížit emise CO₂ o 10 %, Slovensko plánuje snížit energetickou náročnost výroby o více než 20 %. Programy v Itálii, Francii, České republice, na Maltě, v Anglii a ve Walesu zahrnují opatření pro rozvoj specifických systémů pro vyhodnocování uhlíkových zplodin.¹³

2.3 Politika soudržnosti v programovém období 2014 – 2020

Programového období 2014 – 2020 je v souladu s rozpočtovým rámcem Evropské unie pro toto sedmileté období. Pro Českou republiku byly vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliard EUR¹⁴

Evropská komise zveřejnila dne 6. října 2011 balíček šesti nových nařízení. Jejich finální verze byla schválena 17. prosince 2013. V programovém období 2014 – 2020 tvoří legislativní základ pro podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů. Soubor těchto nařízení má zajistit jednotná pravidla v rámci celé Evropské unie i zlepšení koordinace mezi jednotlivými fondy, potažmo i programy na národní úrovni.

Záměrem Evropské unie je, aby tyto fondy maximálním možným způsobem přispěly k naplňování strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující

¹³online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>,

¹⁴online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

začlenění, což je dlouhodobá vize rozvoje Evropské unie. Pro lepší využití těchto fondů ve prospěch strategie EU 2020 zpracoval každý stát Dohodu o partnerství, kterou posoudila a schválila Evropská komise. K jejímu naplňování přispějí jednotlivé programy. V těchto dokumentech je určeno i rozdělení přidělených finančních prostředků mezi podporované oblasti.¹⁵

Novinky v programovém období 2014 – 2020:

Oproti programovému období 2007 – 2013 došlo v systému čerpání z evropských fondů k zavedení některých novinek. A to jak na evropské tak i na české úrovni. Mezi nejdůležitější z nich patří:

- rozšíření počtu zapojených fondů (nově i EAFRD a EMFF, tedy fondy politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky),
- nastavení systému předběžných podmínek; vyšší měřitelnost přínosu podpořených operací (důraz na plnění stanovených indikátorů),
- finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání (výkonnostní rámec),
- vyšší míra uplatnění územně specifického přístupu a využití integrovaných nástrojů,
- vyšší míra uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací.

V českých podmínkách mezi hlavními novinky patří především:

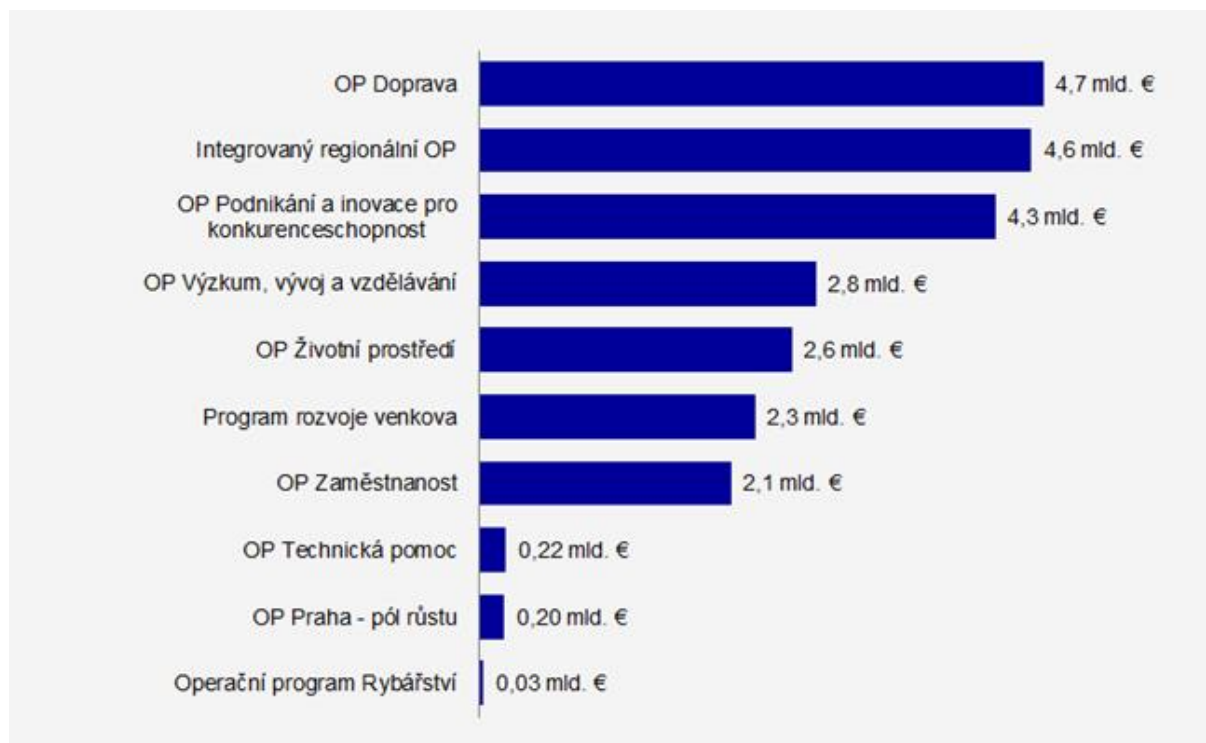
- snížení počtu programů (snížení počtu tematických OP a ustavení jednoho Integrovaného regionálního operačního programu na místo původních sedmi ROPů);
- koncepce Jednotného metodického prostředí (má zajistit stejná pravidla skrze celý systém);
- rozšířené fungování monitorovacího systému (zjednodušení administrativy, žadatel již nebude muset tisknout žádné papíry).

¹⁵[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>. Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku, Raphael Goulet, vydal Lucemburk 2014 ISBN 978-92-79-2148-8

Programy pro programové období 2014 – 2020

Pro nadcházející programové období 2014 - 2020 jsou připravovány nové programy, které budou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Proces přípravy programů probíhá souběžně na úrovni EU a na národní úrovni.¹⁶

Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014 – 2020

Obrázek č 1. dostupný z : <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-program>

Národní operační programy

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu

Cílem Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích.

¹⁶[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-preshranicni-spoluprace>

Pojem „konkurenceschopný“ zahrnuje schopnost místních firem prosazovat se na světových trzích a vytvářet dostatek pracovních míst. Pojem „udržitelný“ zdůrazňuje dlouhodobý horizont konkurenční schopnosti, což zahrnuje mj. i environmentální dimenzi hospodářského rozvoje.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Zaměření na přenos technologií a spolupráce odvětví výzkumu a vývoje a inovačních firem, posun od budování inovační infrastruktury k jejímu rozvoji a efektivnímu využívání, posílení role finančních nástrojů, větší důraz na využití výsledků aplikovaného průmyslového výzkumu a vývoje.

Zaměření:

Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, rozvoj podnikání a konkurenční schopnosti malých a středních podniků, energetické úspory a rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií.

Tematické cíle:

Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (PO1)

Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií (PO4)

Podpora malých a středních podniků (PO2)

Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO3)

Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO3)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace

Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenční schopnosti malých a středních firem

Prioritní osa 3: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin

Prioritní osa 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost byl schválen Evropskou komisí dne 29. 4. 2015.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Klíčovým principem Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) je rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku a udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti a je podporován intervencemi v rámci více prioritních os (PO). Na něj navazuje téma podpory kvalitního výzkumu, pro který představuje kvalifikovaná pracovní síla klíčový vstupní faktor. Intervence v oblasti vzdělávání budou zároveň podpořeny systémovými změnami, které směřují ke zkvalitnění vzdělávacího systému ČR.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Větší zaměření na vysoké školy, propojení modernizace výzkumné infrastruktury a zařízení („tvrdé aktivity“) a rozvoj výzkumných týmů a jejich kapacity („měkké aktivity“), podpora dlouhodobého strategického partnerství v oblasti výzkumu a vývoje, využití regionálních center VaV postavených v období 2007–2013.

Zaměření:

Posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj a rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.

Tematické cíle:

Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (PO 1)

Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 3)

Zkvalitnění systému vzdělávání (PO 2 a PO 3)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum

Prioritní osa 2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj

Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání byl schválen Evropskou komisí dne 13. 5. 2015.

Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí

Cílem Operačního programu Zaměstnanost (OP Z) je zlepšení lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy v ČR, tedy základních prvků konkurenceschopnosti. ČR musí těmto oblastem věnovat značnou pozornost, pokud chce v současném komplexním světě obstát. OP Zaměstnanosti je zaměřený také na podporu rovných příležitostí žen a mužů, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, sociálního začleňování a boje s chudobou, zdravotních služeb, modernizaci veřejné správy a služeb a podporu mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Zaměření na propojení dalšího vzdělávání s potřebami trhu práce, transformace a deinstitucionalizace sociální a zdravotní péče, větší důraz na integrovaná řešení.

Zaměření:

Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce a efektivní veřejná správa.

Tematické cíle:

Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla (PO 1, PO 3)

Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 2, PO3)

Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce (PO 3, PO4)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly

Prioritní osa 2: Sociální začleňování a boj s chudobou

Prioritní osa 3: Sociální inovace a mezinárodní spolupráce

Prioritní osa 4: Efektivní veřejná správa

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Zaměstnanost byl schválen Evropskou komisí dne 6. 5. 2015.

Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy

Hlavním cílem Operačního programu Doprava (OP D) je zajištění kvalitní dopravní infrastruktury v celé ČR včetně postupného vyrovnávání kvality dopravní sítě ČR se „starými“ zeměmi EU. Sektor dopravy je jednou z důležitých oblastí národního hospodářství, která ovlivňuje prakticky všechny oblasti veřejného i soukromého života a podnikatelské sféry. Kvalitní dopravní infrastruktura je nutnou podmínkou pro zvyšování konkurenceschopnosti celého státu i regionů. Její nerovnoměrná kvalita je jednou z příčin územních rozdílů.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Větší důraz na strategické ukotvení a soustředění podpory na klíčové projekty z hlediska klíčových potřeb ČR, větší důraz na podporu udržitelných forem dopravy a snižování

negativních vlivů dopravy na ŽP, větší důraz na využití integrovaných přístupů k řešení dopravních problémů ve městech.

Zaměření:

Silniční a železniční doprava, silniční infrastruktura.

Tematické cíle:

Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO 1, PO 2, PO 3)

Podporované oblasti.

Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu

Prioritní osa 2: Silniční infrastruktura na síti TEN-T a veřejná infrastruktura pro čistou mobilitu

Prioritní osa 3: Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Operační program Doprava byl schválen Evropskou komisí dne 11. 5. 2015.

Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí

Hlavním cílem Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP) je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Větší důraz na strategické ukotvení a soustředění podpory na klíčové projekty z hlediska klíčových potřeb ČR, větší důraz na podporu udržitelných forem dopravy a snižování

negativních vlivů dopravy na ŽP, větší důraz na využití integrovaných přístupů k řešení dopravních problémů ve městech.

Zaměření:

Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochrana a péče o přírodu a krajinu a energetické úspory.

Tematické cíle:

Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO 5)

Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže (PO1, PO3)

Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (PO 1, PO2, PO3, PO4)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní

Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech

Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

Prioritní osa 5: Energetické úspory

Prioritní osa 6: Technická pomoc

Operační program Životní prostředí byl schválen Evropskou komisí dne 30. 4. 2015.

Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj

Integrovaný regionální operační program (IROP) navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013. Prioritou IROPu je umožnění vyváženého rozvoje území, zkvalitnění

infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Razantní snížení počtu programů a jeden centrální program, podpora terénních a komunitních přístupů v sociální integraci nad ambulantními, rozšíření podpory nástrojů pro podporu sociální integrace – sociální bydlení, sociální podnikání a posun v zacílení na napojení sítě TEN-T u silniční infrastruktury.

Zaměření:

Doprava v regionech, zkvalitnění veřejných služeb, veřejná správa.

Tematické cíle:

Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií (PO 3)

Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO 2)

Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže (PO 1)

Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (PO 3)

Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO 1)

Fungující sociální systém a boj proti chudobě (PO 2, PO 4)

Zkvalitnění systému vzdělávání (PO 2)

Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce (PO 3)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony

Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů

Prioritní osa 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí

Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Praha - pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy

Hlavním cílem Operačního programu Praha – pól růstu ČR pro programové období je zajistit plnění tematických cílů. Přitom je třeba zajistit efektivní realizaci investic v Praze, které povedou ke zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako rozvojového pólu republiky a k zajištění kvalitního života obyvatel. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a podpora vzdělání a vědy tak musí směřovat k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky. Přitom je nezbytné zajistit efektivní hospodaření se všemi formami zdrojů - pozemky, nemovitostmi a infrastrukturou, energiemi i financemi ve smyslu zásad udržitelného rozvoje a vyvažování jejich vzájemných vazeb.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Jeden multifondový program – nahrazuje OP Praha–Adaptabilita a OP Praha–Konkurenceschopnost, úžeji zaměřený na řešení klíčových problémů, koncentrace podpory na vybrané tematické cíle a investiční priority (prorůstová a inovativní opatření).

Zaměření:

Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti.

Tematické cíle:

Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací (PO 1)

Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích (PO 2)

Podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil (PO 4)

Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci (PO 3)

Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení (PO 4)

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací

Prioritní osa 2: Udržitelná mobilita a energetické úspory

Prioritní osa 3: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

Prioritní osa 4: Vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti

Prioritní osa 5: Technická pomoc

Operační program Praha - pól růstu ČR byl schválen Evropskou komisí dne 11.6.2015.

Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj

Smyslem OPTP 2014-2020 je role podpůrného charakteru. Zaměřuje se na nastavení takového prostředí pro implementaci Dohody o partnerství a tematických operačních programů, které umožní a zjednoduší dosažení stanovených cílů. Nastavení OPTP vychází ze základního předpokladu, kterým je existence centrálního koordinátora a kvalitního, jednotného řízení a koordinace Dohody o partnerství, dostupného jednotného monitorovacího systému a zajištění vysokého standardu administrativní kapacity. OPTP 2014-2020 má tedy umožnit a usnadnit čerpání a především zajistit efektivní využití finančních prostředků.

Rozdíly oproti 2007–2013:

Zásadní zjednodušení struktury programu a rozšíření okruhu možných příjemců. Podpora nositelů integrovaných nástrojů (ITI), především v oblasti standardního provozu a vyhodnocování strategií. Zajištění fungování národní stálé konference a regionálních stálých konferencí, které se podílejí na řízení územní dimenze intervencí ESIF. Zabezpečení ukončování regionálních operačních programů 2007–2013 po roce 2015 na základě analýz, jejich vyhodnocení a efektivní nastavení potřeb. Otevření vzdělávacích aktivit i pro partnery mimo implementační strukturu, kteří se budou podílet na řízení Dohody o partnerství.

Zaměření:

OPTP 2014-2020 je svým způsobem specifický servisní program pro zajištění kvalitní implementace Dohody o partnerství, zajištění administrativní kapacity a zabezpečení jednotného monitorovacího systému na základě vysoké úrovně elektronizace dat.

Tematické cíle:

Nejsou relevantní.

Podporované oblasti:

Prioritní osa 1: Podpora řízení a koordinace Dohody o partnerství

Prioritní osa 2: Jednotný monitorovací systém

Operační program Technická pomoc byl schválen Evropskou komisí dne 11. 6. 2015.

Operační program Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství

Globálním cílem Operačního programu Rybářství (OP R) je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh v požadovaném sortimentu včetně diverzifikace akvakultury (rybníkářství) pro zajištění produkce kapra a jeho dodávek na trh a současně je také potřeba podpořit zavádění moderních intenzivních chovných systémů s cílem zvyšování produkce ryb a přispění k eliminaci negativních dopadů na životní prostředí, které budou pořizovány pro produkci lososovitých popř. dalších druhů ryb k zajištění celoročních dodávek do tržní sítě.

Zaměření:

Udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů, rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků.

Tematické cíle:

Podpora malých a středních podniků (PU 2, PU 5)

Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (PU 2, PU 3)

Podporované oblasti:

Priorita Unie 2: Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje

Priorita Unie 3: Podpora provádění společné rybářské politiky

Priorita Unie 5: Podpora uvádění na trh a zpracování

Operační program Rybářství byl schválen Evropskou komisí dne 4. 6. 2015.

Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Program bude také podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován bude komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni.

Zaměření:

Rozvoj venkova, zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím.

Tematické cíle:

Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (Priorita 1)

Podpora malých a středních podniků (Priorita 2)

Snižování energetické náročnosti ekonomiky (Priorita 5)

Omezování přírodních rizik, povodní a ekologické zátěže (Priorita 4)

Ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství (Priorita 5)

Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla (Priorita 6)

Fungující sociální systém a boj proti chudobě (Priorita 6)

Zkvalitnění systému vzdělávání (Priorita 2,3,4,5)

Podporované oblasti:

Priorita 1: Podpora předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech

Priorita 2: Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů

Priorita 3: Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracovávání zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství

Priorita 4: Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím

Priorita 5: Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu

Priorita 6 Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech

Program rozvoje venkova byl schválen Evropskou komisí dne 18. 5. 2015.

2.4 Strukturální fondy

Strukturální fondy Evropské unie

Strukturální fondy Evropské Unie jsou srdcem regionální politiky a politiky strukturální v Evropské unii. Jejich činností je zaměřovat se na snižování rozdílných hodnot v regionech členských států Evropské unie, a snaha o vyrovnání zaostalosti znevýhodněných regionů.

Rozdělení fondů EU 2014 – 2020

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu finančních nástrojů. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských zemí, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností.

Evropská komise zveřejnila dne 6. října 2011 balíček šesti nových nařízení. Jejich finální verze byla schválena 17. prosince 2013. V programovém období 2014–2020 tvoří legislativní základ pro podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů. Soubor těchto nařízení má zajistit jednotná pravidla v rámci celé Evropské unie i zlepšení koordinace mezi jednotlivými fondy, potažmo i programy na národní úrovni.

Záměrem Evropské unie je, aby tyto fondy maximálním možným způsobem přispěly k naplňování strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, což je dlouhodobá vize rozvoje Evropské unie. Pro lepší využití těchto fondů ve prospěch strategie EU 2020 zpracoval každý stát Dohodu o partnerství, kterou posoudila a schválila Evropská komise. K jejímu naplňování přispějí jednotlivé programy. V těchto dokumentech je určeno i rozdělení přidělených finančních prostředků mezi podporované oblasti. Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod.¹⁷

17 [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Evropský sociální fond (ESF)

ESF podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. ESF podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů apod.¹⁸

Fond soudržnosti (FS)

Jinak také Kohezní fond, je na rozdíl od strukturálních fondů určen na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (např. transevropské sítě), ochranu životního prostředí a na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.¹⁹

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.²⁰

Dále mezi ostatní fondy patří:

Fond solidarity

Fond poskytuje rychlou a flexibilní finanční pomoc při velké přírodní katastrofě. O pomoc může požádat členský stát, pokud jsou škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. V rámci fondu lze poskytnout pomoc také preventivním opatřením proti těmto přírodním katastrofám. Více informací na oficiálních stránkách Evropské komise.²¹

¹⁸ [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

¹⁹ Tamtéž

²⁰ [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

²¹ [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) financuje projekty na pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace. To znamená např. v případě bankrotu velkého podniku či při přemístění továrny mimo území EU, případně když je v určitém regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou. O pomoc z tohoto fondu mohou požádat pouze členské státy. Více informací na oficiálních stránkách Evropské komise.²²

²² Tamtéž

3. Euroregiony

3.1 Vysvětlení pojmu Euroregion

Vznik Euroregionů byl postupný. Euroregiony chápaly své vlastní zájmy spolu s potřebami a společnou problematikou. Zásadní byla především potřeba bezpečnosti při státních hranicích, a budování návazné infrastruktury.²³

Nejstarším Euroregionem byl Euroregion Neisse – Nisa-Nysa. Tento vznikl na území tří států v r. 1991. Územně byl vymezen na Polském území, území Čech a území Německa. Následně započal vznik i dalších Euroregionů.

V r. 1992: Euroregion Elbe – Labe, Euroregion Krušnohoří- Erzgebirge, Euroregion Egrensis. Ještě později vznikaly i další: Euroregion Šumava-BayerischerWald-Muhlviertel, Euroregion Glacensis, Euroregion Praděd-Pradziad, Euroregion Silesia, Euroregion Těšínské Slezsko-SlaskCieszynski, Euroregion Beskydy, Euroregion Bílé Karpaty-Biele Karpaty, Euroregion Pomoraví-Záhorie-Weinviertel, Euroregion Silva Nortica.

Rozložení Euroregionů na území České republiky není pravidelné a jsou i rozdílně situovány. Euroregion lze vnímat z několika aspektů: teritoriálně – jako území, v němž se spolupráce odehrává institucionálně – jako organizaci, která byla zřízena za účelem rozvoje této přeshraniční spolupráce.

V České republice euroregiony vznikaly během deseti let od konce r. 1991 až do poloviny r. 2002. Prvními vznikajícími byly v období let 1991-1993 euroregiony na hranici česko-německé. Euroregion Nisa byl založen dle vzorů euroregionů na hranici německo-nizozemské.

Euroregiony v České republice lze posuzovat z několika hledisek, např.: dle počtu obyvatel, dle územní rozlohy, dle počtu obcí v euroregionu. Na území České republiky se nachází 13 Euroregionů.

Euroregiony získají jako celek nevytvářejí, jejich politiku a činnost je nutné financovat, což vyplývá z konkrétních potřeb jednotlivých euroregionů. Finanční prostředky jsou nutné i na jejich běžný provoz, rozvoj. Jedná se o příspěvky z rozpočtů krajů, statutárních měst, příjmy z hospodářských aktivit, prostředky z Fondu malých projektů v rámci programu příhraniční spolupráce, financování některých aktivit z vlastních projektů předkládaných do

²³[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z <http://ces.vse.cz/wp-content/branda-final.pdf>

projektů přeshraniční spolupráce, prostředky z dalších evropských projektů, prostředky poskytnuté různými subjekty jednorázově na konkrétní akce.²⁴

Regionální informační servis – RIS

Internetový Portál Regionálních Informačních Servisů, byl založen z důvodu potřeby informačního zabezpečení území jednotlivých krajů České Republiky na základě usnesení vlády č 682/2000.²⁵

Regionální rada

Regionální rada nese celkovou odpovědnost za veškerou činnost spojenou s řízením programu, výběru programů, realizace, kontroly a poskytování informovanosti a zpráv. Zákon stanovuje rozdělení úkolů mezi jednotlivé orgány regionální rady. Orgány Regionální rady tedy jsou Úřad regionální rady, Výbor regionální rady, předseda regionální rady.²⁶

Výbor regionální rady

Jedna z hlavních činností výboru Regionální rady spojenou s projekty je vyhlašování výzev a jejich schvalování a úprava. Další důležitou činností je rozhodnutí o rozpočtu, volba předsedy Regionální rady a místopředsedy, dále jmenuje ředitele Úřadu Regionální rady Severovýchod. Členové Výboru jsou voleni z členů zastupitelstva krajů, které tvoří region soudržnosti Severovýchod – Pardubického, Libereckého a Královéhradeckého kraje. Každý kraj je ve Výboru zastoupen 8 členy. Výbor Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod má 24 členů.²⁷

²⁴[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z <http://ces.vse.cz/wp-content/branda-final.pdf>

²⁵[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/urad-regionalni-rady>

²⁶[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/urad-regionalni-rady>

²⁷ Tamtéž

Předsedající regionální rady

Předseda regionální zastupuje radu navenek a je statutárním orgánem Regionální rady. Za svou činnost je odpovědný výboru regionální rady. Předsedou Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod je hejtman JUDr. Martin Netolický, Ph.D.²⁸

Úřad regionální rady

Úřad regionální rady je výkonným orgánem regionální rady, který zajišťuje především tyto úkoly:

- Přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů,
- podávání informací o programu,
- posouzení formálních náležitostí a přijatelnosti předkládaných projektů,
- přípravu smluv o poskytnutí dotace,
- kontrolu postupu prací na jednotlivých projektech, hodnocení a monitorování projektů,
- přezkoumání předložených žádostí o proplacení uskutečněných výdajů příjemci podpory,
- zajišťování publicity,

Činnost Regionální rady region soudržnosti Severovýchod se řídí zákonem č. 248 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v platném znění.²⁹

²⁸ Tamtéž

²⁹ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/urad-regionalni-rady>

4. Historicko-geografický pohled na České pohraničí

Původní osídlení Rokytnice nad Jizerou je doloženo v polovině 16. století. První přistěhovalci zde těžili dřevo, měď, stříbro a olovo. Důležité bylo i sklárství. S pronikáním osídlení do horské oblasti Krkonoš bylo také nutné hledat nové způsoby dopravy usnadňující pohyb ve sněhu. Na konci 19. století přišly do hor lyže. Začali na nich jezdit lesníci, ale také odvážní lyžaři - turisté.

Dalším mezním rokem v lyžařském sportu je rok 1903, kdy se jednalo o možnosti založení svazu lyžníků. Jednání byla úspěšná, a tak došlo ve Vysokém nad Jizerou 13. února 1903 k založení vysockého Ski Klubu. S rozvojem lyžování a jeho rozšiřováním mezi širokou vrstvu obyvatelstva však vzniká i potřeba další služby, a to služby záchranné, neboť stále více návštěvníků hor se dostává do situací, ve kterých si už neumí sami poradit. V roce 1934 se zrodila záchranná služba na dvou místech Krkonoš – Rokytnice nad Jizerou a Špindlerův Mlýn. Podnětem k založení bylo velké množství neštěstí, při kterých v letech 1934-35 zahynulo 18 lidí.³⁰

4.1 Pokusy o definici pohraničí

Od počátku vzniku Československa se užívají termíny pohraničí, jako jsou Sudety, pohraničí, pohraniční území, pohraniční oblasti, smíšené území aj.

Do první poloviny září 1938 Československé státní politické autority požadavky na vytvoření autonomní správy, založené na etnickém základě pod německým vedením vznášené především Sudetoněmeckou stranou Konrada Henleina odmítaly. V roce 1936 bylo vydáno nařízení, které ustanovilo tzv. pohraniční pásmo, zahrnující všechny pohraniční okresy s osídlením převážně německé menšiny. Z důvodu obrany státu si vytyčila vojenská správa zvláštní správní pravomoci.

³⁰[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.rokytnice.com/cs/o-meste/815-historie-rokytnice-nad-jizerou>

Období okupace 1938/39-1945 - obrázek:

Obrázek č2. dostupný na: <http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/download.pl?objekt=21174>

V září roku 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda a na jejím základě bylo již nucené Československo akceptovat okupaci, téměř celého pohraničního území německými vojsky.

K připojení k Německé říši bylo území o rozloze 30 000km²(38%) s 3 860 000 (36%) obyvatel podle sčítání v roce 1930. Od 21. října pak byly správní pravomoci odňaty vojenské správě a dále již podřízeny říšskému komisaři pro sudetoněmecká území Konradu Henleinovi. Henlein se stal říšským místodržitelem s mimořádně silnou pozicí se sídlem v Liberci.

Kvůli politickým okolnostem došlo na přelomu r. 1939 k proměně skladby domácího obyvatelstva. Jednou z prvních rozsáhlých migrací se stal útěk do vnitrozemí, kdy nevyhovující osoby dle Norimberských zákonů, byli z obav před dopadením nuceni k odchodu.

V Sudetech v posledních fázích války vzrostl počet nových obyvatel v důsledku bombardování Německých velkoměst a v důsledku příchodu Němců dříve.

4.2 Období poválečné (1945 duben – září 1945)

Konec II. Světové války se odrazil pochopitelně i v Sudetech, kde do té doby žilo hodně Němců, kteří se stali akty odplaty vůči Německému obyvatelstvu. Na řešení této situace se organizovaly „revoluční“ dobrovolné formace. Které se zaměřovaly na příslušníky lokálních elit a dopouštěly se k hromadnému násilí vůči Německému obyvatelstvu.

Vzhledem k těmto skutečnostem, nám historie ukázala, jak moc je důležitá příhraniční spolupráce, a jak velký vliv může mít na udržení dobrých vztahů mezi hraničními zeměmi. Přeshraniční spolupráce je velmi důležitý faktor jak snížit nezaměstnanost, zkvalitnit veřejné služby, infrastrukturu, bezpečnostní služby a celkově zlepšit životní úroveň v těchto oblastech. Díky různým mikroprojektům a programům se to daří.

5. Programy přeshraniční spolupráce

5.1 Evropská územní spolupráce

Evropská unie podporuje územní spolupráci svých členských států již od roku 1990. Tehdy byla vyhlášena Iniciativa Společenství Interreg, která byla zaměřena na přeshraniční spolupráci. Tato iniciativa se v období 1990-1993 velice osvědčila a v následujícím období 1994-1999 byla rozšířena. Vedle přeshraniční spolupráce (Interreg IIA) byla zavedena možnost spolupráce v rámci energetických sítí (Interreg IIB) a v územním rozvoji (Interreg IIC). V letech 2000-2006 bylo zavedeno uspořádání přeshraniční spolupráce (Interreg IIIA), nadnárodní spolupráce (Interreg IIIB) a meziregionální spolupráce (Interreg IIIC). Důležitost spolupráce mezi státy se projevila v plánování dalšího období (2007-2013), kdy se územní spolupráce stala samostatným cílem politiky soudržnosti Evropské unie. Nadále pokračuje v období 2014-2020.

K prioritám Evropské unie patří kohezní politika, jejímž obecným cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje celé Evropské unie. Evropská unie provádí svou kohezní politiku v rámci sedmiletých cyklů, takzvaných programových období. Cíle kohezní politiky se v čase mění a reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a celkového prostředí EU. V programovém období 2007 - 2013 měla kohezní politika tyto tři cíle:

1. Konvergence
2. Konkurenceschopnost a zaměstnanost
3. Evropská územní spolupráce

Cíl s názvem Evropská územní spolupráce je zaměřen především na podporu přeshraniční spolupráce a v menší míře pak také na nadnárodní a meziregionální spolupráci. V novém období bude kohezní politika EU zahrnovat tyto dva cíle:

- Investice pro růst a zaměstnanost
- Evropská územní spolupráce

I v novém programovém období zůstanou zachovány tři směry Evropské územní spolupráce, tzn. přes hraniční, nadnárodní a meziregionální, přičemž právě na přeshraniční spolupráci bude určeno nejvíce finančních prostředků. Nově má také tento cíl kohezní politiky své vlastní nařízení. Jedná se o NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce.³¹

5.2 Operační programy v ČR r. 2014 až 2020

Usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 byly vymezeny programy pro programové období let 2014 – 2020 takto:³²

- Interreg V-A Česká republika - Polsko, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj.
- Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.
- Interreg V-A Rakousko - Česká republika, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.
- Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014-2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj

5.3 Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce³³

- Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
- Program nadnárodní spolupráce DANUBE, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj (schválen dodatečně usnesením vlády ČR č. 447 ze dne 12. června 2013);

³¹DOKOUPIL, Jaroslav, Tomáš HAVLÍČEK a Milan JEŘÁBEK. České pohraničí: bariéra nebo prostor zprostředkování?. Vyd. 1. Praha: Academia, [2004]., 296 s. ISBN 80-200-1051-3.

³²[cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

³³ Tamtéž

- Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2020
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III

6. Interreg V a Česká republika – Polsko

Další z pěti přeshraničních programů pro období 2014-2020 realizovaných mezi Českou republikou a sousedními státy je schválený. Program Interreg V-A Česká republika - Polsko má k dispozici přes 226 milionů euro. Projekty stejně jako v uplynulém programovém období musí být připravovány a realizovány partnery z České republiky a Polské republiky společně. Kromě toho je musejí partneři společně financovat a případně mohou pro jejich realizaci nasadit společný personál. Některé postupy při podávání a zpracování žádostí o dotaci byly v tomto programovém období zjednodušeny. Od konce srpna 2015 by mělo být možno v rámci prvních výzev formálně předkládat žádosti o poskytnutí dotace pro některé druhy projektů, uvedla ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

Program je určen pro období let 2014-2020. Jeho prostředky budou využity na podporu projektů řešících řízení rizik (12,2 mil. EUR), využití kulturních a přírodních zdrojů společného území pro posílení návštěvnosti regionu včetně zlepšení jejich dostupnosti (135,7 mil. EUR), vzdělávání a kvalifikaci žáků a studentů v příhraničním území (10,2 mil. EUR) a spolupráci institucí a komunit (54,5 mil. EUR). Celkem je tak na podporu projektů připraveno z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) více jak 226 mil. EUR. Tyto prostředky pocházejí z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), které budou doplněny z národních příspěvků obou sousedních zemí. Součástí programu je nástroj Fond mikroprojektů sloužícího k upevnování vzájemné spolupráce a sounáležitosti na lokální úrovni (20 % prostředků z programu). Vymezení programového území se oproti období 2007-2013 nemění. Na české straně je tvořeno kraji Libereckým, Královéhradeckým, Pardubickým, Olomouckým a Moravskoslezským a na polské straně podregiony Bielskim a Rybnickim (Slezské vojvodství), Jeleniogórkim a Wałbrzyskim (Dolnoslezské vojvodství), Nyskim a Opolskim (Opolské vojvodství). Do území na polské straně dále spadá okres Strzeliński (podregion Wrocławski v Dolnoslezském vojvodství) a okres Pszczyński (podregion Tyski ve Slezském vojvodství). V minulém programovém období bylo možno prostřednictvím Operačního programu Česká republika – Polská republika 2007-2013 financovat projekty částkou ve výši více jak 219 milionů EUR. Podpořeny byly projekty z oblastí posilování dopravní dostupnosti, ochrany životního prostředí a prevence rizik. Dále z oblasti zlepšení podnikatelského prostředí a cestovního ruchu a z oblasti spolupráce místních společenství

Uvedená kritéria spolupráce:

Splněním minimálně prvních třech bodů z níže uvedených:

- společná příprava projektu
- společná realizace projektu
- společné financování projektu
- společný personál projektu

Investiční strategie programu:

Finanční alokace na program je 226, 221.710,-EUR na celé období.

Prioritní osa	Podpora EFRR (EUR)	Podíl na alokaci	Tematický cíl	Investiční priorita
Společné řízení rizik	12 215 972	5,40 %	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik	Podpora investic zaměřených na řešení konkrétních rizik, zajištěním odolnosti vůči katastrofám a vývojem systémů krizového řízení
Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	135 733 026	60,00 %	Podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil	Podpora růstu podporujícího zaměstnanost rozvojem vnitřního potenciálu jako součásti územní strategie pro konkrétní oblasti, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zlepšení dostupnosti a rozvoje zvláštních přírodních a kulturních zdrojů
Vzdělání a kvalifikace	10 179 978	4,50 %	Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení	Investice do vzdělávání, odborné přípravy a školení za účelem získávání dovedností a celoživotního učení vypracováním a naplňováním společných programů vzdělávání, odborné přípravy a školení
Spolupráce institucí a komunit	54 519 432	24,10 %	Posilování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných stran a přispívání k účinné veřejné správě	Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy podporou právní a správní spolupráce mezi občany a institucemi
Technická pomoc	13 573 302	6,00 %	-	-

Obrázek č.4. dostupný na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-CR-%E2%80%93-Polsko>

Harmonogram programu³⁶

- 9. 7. 2014 vzala vláda ČR programový dokument na vědomí
- 10. 9. 2014 byl programový dokument schválen vládou ČR
- 19. 9. 2014 byl programový dokument odeslán prostřednictvím systému SFC do EK
- 23. 6. 2015 byl program schválen v EK
- 7. - 8. 9. 2015 proběhlo přípravné zasedání MV

³⁶[online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-CR-%E2%80%93-Polsko>

- 9. 9. 2015 - 30. 9. 2015 – vyhlášena výzva k předkládání projektů silniční infrastruktury, vlajkových projektů a zastřešujících projektů pro realizaci Fondu mikroprojektů
- 9. 9. 2015 – 15. 1. 2016 období první výzvy k předkládání projektových žádostí do prioritních os 1+2
- 9. 9. 2015 – 11. 3. 2016 období první výzvy k předkládání projektových žádostí do prioritních os 3+4

Nejnovější projekty – Zkvalitnění veřejných služeb

Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů je jednou z priorit ministryně pro místní rozvoj Karly Šlechtové. Ministerstvo pro místní rozvoj proto dnes vyhlašuje další výzvu k předkládání projektů v Integrovaném regionálním operačním programu tentokrát zaměřenou na vysoce specializovanou péči v oblastech onkogynekologie a perinatologie.

Díky této výzvě budou podpořeny projekty na pořízení přístrojového vybavení a technologií podle standardu vybavenosti center vysoce specializované péče v onkogynekologii nebo perinatologii. Ty jsou často velice nákladné a tato výzva tak umožní zlepšení kvality těchto zařízení,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

Podpora je zaměřena na modernizaci a obnovu diagnostických a terapeutických zdravotnických prostředků, jejichž výkonnost neumožňuje dosáhnout standardních parametrů kvality péče, k zajištění diagnostiky, léčby a záchytu časných stádií onemocnění včetně modernizace odpovídajícího diagnostického a terapeutického zázemí. Dotace je určena výhradně pro konkrétní specializované pracoviště zdravotnického zařízení, nikoliv pro celé zdravotnické zařízení. Příjemci podpory mohou být Centra vysoce specializované zdravotní péče v onkogynekologii a Centra vysoce specializované intenzivní péče v perinatologii. Kompletní seznam oprávněných žadatelů je uveden v textu výzvy i Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je pro tuto výzvu připraveno více než 1,2 mld. Kč.

Pátá výzva v IROP „Vysoce specializované péče v oblastech onkogynekologie a perinatologie“ patří pod specifický cíl 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví.

Žadatelé mohou žádosti o podporu podávat od 26. října 2015 do 1. prosince 2017, přičemž žádosti budou hodnoceny průběžně podle data předložení.

Realizace projektů pak musí být dokončena nejpozději 31. prosince 2019. Projekty je možné konzultovat s kontaktními pracovníky Centra pro regionální rozvoj České republiky.

7. Mikroprojekty

Mikroprojekt je projekt menšího charakteru. Realizačním místem mikroprojektu v tomto regionu je území Euroregionu Neisse- Nisa – Nysa. Co se týče projektů cestovního ruchu je udělena výjimka, podle které mohou být projekty realizovány po celém území České republiky a Polské republiky, ale musí mít určitý přínos pro podporované území.

Období realizace projektu je maximálně 12 měsíců, řadí se sem mikroprojekty zaměřené na:

Výměnné návštěvy, Lidské zdroje (spolupráce v oblasti školství a vzdělávací aktivity), kulturní výměny (setkávání, výměny mezi mládeží, obyvateli partnerských měst, umělecké, sportovní činnosti, místní demokracie (výměnné návštěvy, sociální projekty, rozvojové a plánovací studie (výzkumné programy), hospodářský rozvoj (trhy, výstavy, propagační akce, spolupráce hospodářských komor, životní prostředí, komunikace (informační materiály), cestovní ruch (návrhy a aplikace turistických aktivit).

Z Fondu mikroprojektů nejsou podporovány ty projekty, které nemají inovační charakter, a nejsou prvotní – „nový“, to znamená, že každý další, nový projekt z Fondu mikroprojektů na daném území euroregionu musí být nový - prvotní v celkové části projektu.

Rozdělení projektů:

- Společný projekt (pokročilý)
- Národní projekt (jednoduchý), samostatně realizovaný

Financování projektů:

- CZ: maximálně 85 % z ERDF, 15% z vlastních zdrojů
- PL: maximálně 85% z ERDF, 10% ze státního rozpočtu, 5% z vlastních zdrojů žadatele.

Dotační rozsah je v rozhraní 2.000 EUR – 30.000 EUR. Povinností je mít zajištěny prostředky na 100% pokrytí všech nákladů projektu. Celý projekt musí být tzv. předfinancován, neboť zálohové platby v tomto případě nefungují.

7.1 Vymezení dotačního území

Územní příslušnost žadatele se řídí podle bydliště žadatele. Místo realizace projektu není rozhodovacím faktorem. Dotační území v rámci přeshraniční spolupráce v Euroregionu Nisa jsou jak na české, tak i na polské straně.³⁷

Na Straně Polska se jedná o dotační území Jeleniogórske, zahrnující okresy: Jaworski, Kamiennogórski, Lwówecki, Zlotoryjski, Boleslawiecki, Lubańki, Zgorzelecki, JelenieGóra – jakož samostatné město, Jeleniogórski.

Na straně České republiky: Česká lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily.

7.2 Vymezení žadatelů

Žadatelé, kteří žádají o udělení finanční podpory z Fondu mikroprojektů, jsou vymezeni na žadatele, kteří jsou vhodní na straně České a Polské, a na žadatele, kteří jsou nevhodní.

Za nevhodné žadatele, považujeme fyzické osoby, ziskové organizace (subjekty), politické strany.

Na polské straně jsou rozdíly např. V tom, že polské mateřské až střední školy nejsou samostatnými právními subjekty – ipřesto, že mají svůj REGION, což pro české žadatele znamená, že u projektů, které jsou realizovány s polskými školami (kromě Vysokých) musí být jako oficiální partner uveden jejich zřizovatel.(t.z. gmina,miasto,powiat), žádost podepíše statutární zástupce příslušného zřizovatele (t.z. wójt,burmistrz,prezident, starosta.

Statutární zástupce bude uveden jako Statutární zástupce partnera, zástupce partnerské školy pak musí být uveden jako „Osoba zodpovědná za realizaci projektu.“Realita, že projekt

³⁷[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: [://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1](http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1)

bude realizován s danou polskou školou, pak se doporučuje uvést v záložce „Popis projektu“ a „Přeshraniční spolupráce a dopad.“³⁸

7.3 Partner projektů

Povaha partnera projektu by měla být shodná s povahou žadatele. Převzetí žádostí a jejich vyřizování. Na oficiálních webových stránkách Euroregionu Nisa je uveřejněno na jakých místech, lze podávat žádosti českých i polských žadatelů.

Na úřadech je možnost žádost prodiskutovat a rovnou žádost odevzdat. Pakliže se projekt schválí a rozhodne se o udělení dotace, je zde možnost obdržet Smlouvu o dotaci.

Po úspěšné realizaci projektu jsou na příslušném úřadě přijímány podklady k vyúčtování.

V rámci oblasti podpory, je realizován Fond mikroprojektů v 6 společných euroregionech Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Těšínské Slezsko a Beskydy. V každém operačním období je pro fond a jeho program vyhraněna určitá suma, pro období 2014-2020 je vyhrazeno pro program 43 mil. EUR, období 2014-2020 prodělalo také určité změny, které uvedu níže. Do fondů mikroprojektů patří menší projekty spolupráce místních společenství, které požadují příspěvek z ERDF od 2000-30000E, při maximální velikosti projektu 60 000E, ovšem společenství musí splňovat velice přísná kritéria, aby jejich žádosti byly úspěšné, Projekty se budou týkat zejména spolupráce vládních a nevládních institucí a využívání přírodního a kulturního bohatství příhraničí. V některých euroregionech budou podporovány i aktivity v oblasti vzdělávání.³⁹

7.4 Finanční rámec

Plánovaný rozpočet Programu činí přes 226 mil. EUR z ERDF.

7.5 Další významné změny v Programu ČR-PR 2014-2020

- Systém předkládání projektových žádostí – všichni žadatelé budou mít povinnost předložit na JTS formulář projektového záměru, ke kterému JTS na základě předem stanovených kritérií vydá své stanovisko.

³⁸[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: [://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1](http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1)

³⁹[online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: [://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1](http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1)

- Systém povinných indikátorů výstupu – všichni příjemci budou povinni naplňovat indikátory výstupu (včetně kvalitativních indikátorů).
- Kritéria spolupráce – všichni příjemci budou mít povinnost naplnit 3 kritéria spolupráce (není relevantní pro Fond mikroprojektů).
- Třístranné projekty – v rámci programů přeshraniční spolupráce: Polsko-Slovensko, Česká republika – Polsko, Slovensko – Česká republika probíhají jednání o umožnění realizace projektů s účastí partnerů z třetího státu.

7.6 Mikroprojekt „Pašeráckejvejkend“

Každý rok v únoru se v Rokytnici nad Jizerou, koná „Pašerák“. To je slavnostní den, kdy se oslavují horští pašeráci, kteří pašovali skrze pohraničí a hraniční přechody, různé nedostatkové zboží, a také převáděli občany za poplatky přes hranice. Vzhledem k tomu, že v Rokytnici nad Jizerou byla jedna s největších pašeráckých stezek, bylo i v tomto regionu nejvíce pašeráků.

Na tento slavnostní den se těší hlavně turisté, pro které místní obyvatelé a dobrovolníci předvádějí například, vybavení správného pašeráka, oděvy, fotografie, pro úplnost i pohyb na sněhu, atd. Celý den vrcholí hromadným výstupem na lyžařský vlek na kopci Studenov, kde místní v převlecích za pašeráky předvádějí sjezd s velkým skokem, a soutěží o nejhezčího pašeráka. Akci a celý slavnostní den bych doporučil určitě všem, kteří mají rádi hory a jejich kulturu. Program si užijí i rodiny s dětmi, program obsahuje aktivity přizpůsobené i těm nejmladším.

PAŠERÁCKEJ VEJKEND
ROKYTNICE nad JIZEROU
Pá a So. 20.-21.2.2015

Pátek 20. února 2015

DOLNÍ NÁMĚSTÍ: PAŠERÁCKEJ JARMARK

10:00 Zahájení Pašeráckého vejkendu
 Prodej místních a regionálních výrobků
 Vepřové hodky (štrůpec, jablko, oves, tlačenka, zabijačkový guláš, prdelička a sulc)

10:30 Divadelní soubor **KOZLÍK** odehrává loutkovou pohádku „Jak šel kozlík do světa“

11:30 Rocková kapela **Vacancy**

12:30 **ZPĚVÁČCI ze ZUS** z Jablonce nad Jizerou

13:00 Pěvecké **DUO – NIKLITA & ONDRA**

14:30 Divadelní soubor **KOZLÍK** odehrává loutkovou pohádku „O pyšné čarodějnici“

15:30 Rocková kapela **Vacancy**

16:00 – 16:30 **Příchod Krakonoše.** Přivítání pašeráků a pašeraček na Dolním náměstí

16:30 – 17:00 **Odhod průvodu na Studenov**

Občerstvení zajišťuje SDH Rokytnice nad Jizerou a řezníkovy speciality.
 Malování na obličej.

SKIAREÁL STUDENOV

16:30 – 17:30 **Hry a soutěže** s Horskou službou

17:30 **Příchod pašeráků z Dolního náměstí, rozsvička** pod vedením pana řídícího

18:00 – 18:30 **Výjezd na kospec a ohňová show**

18:30 – 19:00 **Sjezd pašeráků**

19:00 **Ohňostroj** a volná zábava na sněhu

Občerstvení zajišťuje Horská služba Rokytnice nad Jizerou.
 Po dobu doprovodného programu hudba zajištěna.

Sobota 21. února 2015

SKIAREÁL HORNÍ DOMKY

9:00 – 9:45 **Přivítání lyžníků na dolní stanici Lanové dráhy Horní Domky** (celodenní permanentka za 100,- Kč pro účelštěly v dobovém oblečení)

10:00 – 11:00 **Sraz lyžníků u restaurace Kokrňáč**

11:00 – 16:00 **Termáčení Pašeráků po sjezdovkách a boudách ve skiareálu Horní Domky**
 doprovodný program

V průběhu dne bude od 9:00 probíhat bezplatné
 půjčování telemarkového vybavení včetně výtluky.

Liberecký kraj Akce se koná za finanční podpory
 Libereckého kraje.

www.rokytnice.com

Obrázek č.5. dostupný na: <http://www.rokytnice.com/cs/kalenda-akci/details/874-paserackej-vejkend-a-sjezd-paseraku-2014>

7.7 Mikroprojekt „Sport nás spojuje“

Obsahem projektu je výměna stávajícího povrchu cyklotrasy v délce 663,5 m, vedoucí od okružní křižovatky se sil. I/35 k hraničnímu přechodu do Polska (Trojzemí).

7.8 Mikroprojekt „Trojzemí - region sportu“

Cílem projektu byla společná přeshraniční turistická propagace Trojzemí, měst Svazku měst Malý Trojúhelník a města Zhořelce s jejich sportovišti, úspěšnými osobnostmi z oblasti sportu a sportovními akcemi.

7.9 Mikroprojekt Přeshraniční spolupráce zdravotnických záchranných služeb Královéhradeckého kraje a JeleniejGóry

V rámci oblasti podpory 1.3 – Prevence rizik byl podpořen projekt Zdravotnické záchranné služby Královohradeckého kraje zdravotnické služby města JeleniaGóra. Na české straně byl zrekonstruován a vybaven chátrající objekt v Trutnově, kde vzniklo potřebné prostorové zázemí pro dvě výjezdové posádky záchranářů a zdravotnický dispečink, polský partner zakoupil dva vybavené sanitní vozy. Součástí projektu je i realizace společných cvičení, výměnných stáží, jazykových kurzů apod. Tyto aktivity výrazně zlepší dostupnost kvalitní zdravotní péče pro pacienty přihraničního regionu.

8. Závěr

Rozvoj v regionech by bylo možné definovat jako růst potencionálního kapitálu. V zájmu rozvoje v daných regionech je nutná sledovanost časového období, ve kterém má být rozvoj dosažen, dále řízení a organizování rozvoje v regionu. Sledovaný region musí být jasně vymezen a bude na tento zacílen specifický program, akce.

Pro ekonomii regionu jsou vymezeny teoretické koncepty i s vazbami na další konkurenceschopnost daného regionu. Rozvoj regionů je podporován Evropským integračním procesem. K prohlubování rozdílů v EU přispělo její rozšiřování v posledních dvou kolech, kdy došlo o rozšíření o země východního bloku v letech 2004 a 2007.

V současné době ještě stále více z integračního procesu EU více profitují země s nižší ekonomickou úrovní. Ekonomická úroveň EU je diferenciovaná jak v regionech, tak státech.

Pojem euroregion - evropský region, vystihuje regionální formy spolupráce, zpravidla s příhraničním dopadem evropských zemí. Zrod euroregionů nastal v oblasti hospodářské spolupráce, dnešním cílem je sblížení zemí EU ve společenském a kulturním životě. Rada Evropy pojem Euroregionu upravila v Madridské dohodě v r. 1980. V rámci Rady Evropy není tato dohoda právně závazná.

Mikroprojekt slouží k rozvíjení přeshraničních kontaktů obyvatel a institucí, které poskytují veřejné služby při realizaci nejmenších projektů programu. V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je realizován i tzv. Fond mikroprojektů v návaznosti na úspěšný program přeshraniční spolupráce CBC Phare - Společný fond malých projektů. Jedná se o flexibilní instrument, s cílem podporovat přímou přeshraniční spolupráci v regionech. Zaměřen je zejména na měkké projekty (neinvestičního charakteru) - přeshraniční setkávání, prohlubování mezilidských vztahů, kultur, sportovní turnaje, výměny mládeže atd. Za vhodné žadatele lze považovat města, obce (svazky obcí), kraje, organizace zřízené nebo založené kraji či obcemi, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob, hospodářské a agrární komory, organizace zřízené nebo založené státem. Fond mikroprojektů je územně vymezen.

Mikroprojekt popsany v mé bakalářské práci bych hodnotil kladně vzledem k ohlasům místních obyvatel. Akce z fondu mikroprojektů prochází vždy místní publicitou ve spolupráci mezi českými a polskými informačními centry. Veškerá spolupráce na propagačních akcích je vždy realizovaná oboustranně., vydávání tiskovin je spolufinancováno z prostředků ERDF

prostřednictvím regionu Nisa – Nysa, v obou jazycích. Další publicita probíhá na české straně prostřednictvím internetových stránek města Rokytnice nad Jizerou, dále zveřejňováním v místní kabelové televizi.

„PAŠERÁCKEJ VEJKEND“ je připomenutím zrodu lyžařských tradic v českých horách. Probíhá každoročně s rozdílným označením v názvu.

Dotované projekty v rámci EU musí splňovat podmínku „udržitelnosti projektu“ po stanovenou dobu. V případech poskytnutých dotací pro realizaci mikroprojektů je požadavkem nikoli udržitelnost projektu ale jeho inovace. To znamená, že nesmí být mikroprojekt identický, oproti předchozím již realizovaným. Musí zahrnovat inovační prvek. Příprava vlastní stylové zimní akce je náročná i v jiných ohledech. V horském prostředí malého městečka je akce podporována osobním nasazením místních obyvatel a spolků. Zdejší život byl vždy tvořen horšími podmínkami a možnost společenského setkávání představuje světlý bod zimního času. Kulturních akcí zde nebývá mnoho, bývají tedy i více propracované.

Pokud se zamýšlím nad významem organizace a realizace podobných mikroprojektů, zjišťuji v tomto ohledu přínos nejen samotné akce. Dochází k rozvoji mezilidských vazeb, rozvoji turistiky migrací obyvatel euroregionu, vzdělanosti obyvatel.

Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko prochází v regionu Nisa-Nysa, chráněnou krajinnou oblastí - územím Krkonošského národního parku. Na české straně je území využívané více k rekreaci a sportu, jsou zde lyžařská střediska. Na polské straně je území spíše přírodním parkem a rezervací, propojené cyklostezkami.

Na zdejších území zásadní problém s Poláky v historii nevznikal. Vždy se jednalo o rozdílně suverénní národy se svojí historií a měnou. Dalším přínosem je v česko – polské spolupráci skutečnost částečné jazykové podobnosti. Polština je slovanským jazykem, tak až tak velkým problémem se v obecné komunikaci si vzájemně porozumět.

9. Resumé

Podstatou této bakalářské práce je seznámení s prvkem „Mikroprojekt“, který je tvořen ve Fondu malých projektů, a to v rámci přeshraniční spolupráce mezi zeměmi Evropské unie, Českou republikou a Polskem. V úvodní teoretické části a přílohách bakalářské práce je obsaženo několik dalších základních prvků tj. Euroregiony v ČR, Evropská územní spolupráce. Dále je teoretické části také zmiňována historie pohraničí - Sudet, Rokytnice nad Jizerou.

Přeshraniční spolupráce je popsána v rámci územní působnosti euroregionu Libereckého kraje Mikroprojekt „Pašeráckejvejkend“, tento byl realizovaný v únoru 2015 v obci Rokytnici nad Jizerou. Vzhledem k tomu, že byl realizován na počátku nového programového období let 2014 – 2020, kdy ještě nebylo čerpání finančních prostředků určené pro dotace z fondů Evropské unie plně rozběhlé, byla akce „Pašeráckej víkend“ částečně spolufinancována z finančních prostředků Libereckého kraje, o čemž svědčí i uveřejněné logo na propagačním materiálu. V rámci vlastního teritoriálního prostoru euroregionu Neisse – Nisa-Nysa bylo realizováno více mikroprojektů.

Mikroprojekt „Sport nás spojuje“ je znám záměrem investic do cyklotrasy k hraničnímu přechodu s Polskem.

Mikroprojekt „Trojzemí - region sportu“ je znám propagací turistiky a sportovního zacílení.

Mikroprojekt „Přeshraniční spolupráce zdravotnických záchranných služeb Královéhradeckého kraje a JeleniejGóry je znám zájmem o vzájemnou pomoc zaměřenou na zdravotně - záchrannou politiku euroregionu Neisse – Nisa-Nysa.

Důraz je v rámci euroregionu Euroregion Neisse – Nisa-Nysa kladem na společné přeshraniční politiky obou států České republiky a Polska. Základem společných politik jsou bezpečnostní a zdravotní zájmy obou států. Právě propojením v rámci euroregionu oba státy úzce spolupracují, řeší společně ochranu a bezpečnost obyvatel v rámci euroregionů. Bezpečnostní a záchranné složky obou států si jsou nápomocné, spolupracují na vzniklých situacích, např. při řešení požárů v blízkosti hranic obou států, dopravních nehod vzniklých v blízkosti hranic obou států, společně řeší pomoc občanům horskou službou na turistických trasách, kdy jsou horské cesty propojeny územími obou států.

The essence of this work is to introduce the element of 'micro-projects', which is made up of Small Projects Fund, in the context of cross-border cooperation between the countries of the European Union, the Czech Republic and Poland. The introductory theoretical part and the annexes of this thesis contains several other key elements - Euro-regions in the Czech Republic, European territorial cooperation. Furthermore, the theoretical part also mentioned the history of the borderlands - Sudetenland, Rokytnice nad Jizerou. Cross-border cooperation is discussed within the territorial scope of the Euroregion Liberec Region micro-projects "Pašeráckej vejkend" this was implemented in February 2015 in the village of Rokytnice. Since it was implemented at the beginning of the new programming period 2014 - 2020, which has not yet been drawing funds designated for subsidies from EU funds is fully underway, the action was "Pašeráckej weekend" partly co-financed from the funds of the Liberec region, as evidenced by published and logo on promotional material. Within its own territorial area of Euroregion Neisse - Nisa - Nysa was implemented several micro-projects. Micro-projects "Sport unites us" is known the intention of investing in cycle routes to the border crossing with Poland. Micro-projects "Trojzemí - region Sports" is known for tourism and sports promotion targeting. Micro-projects "Cross-border cooperation záchraných medical services Králové region and Jelenia Góra is known to focus on mutual assistance for the disabled - saving policy Euroregion Neisse - Nisa - Nysa.

Emphasis is within the Euroregion Euroregion Neisse - Nisa - Nysa put on joint cross-border policies of both countries Czech Republic and Poland. The basis of the common policies are health and safety interests of both countries. Now connections within the Euroregion two countries closely cooperate in jointly addressing the protection and safety of the population in the context of Euro-regions. Safety and rescue of the two States shall assist, cooperate in the resulting situations, eg. In dealing with fires near the border of both countries, traffic accidents caused near the border of the two countries jointly addressed by the citizens of the Mountain Rescue Service on hiking trails where mountain paths connected territories of both countries.

10. Použité prameny

10.1 Knižní prameny

- ARBURG, Adrian von a Tomáš STANĚK. Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951: dokumenty z českých archivů. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2011, 957 s. ISBN 978-80-86057-67-5.
- DOKOUPIL, Jaroslav, Tomáš HAVLÍČEK a Milan JEŘÁBEK. České pohraničí: bariéra nebo prostor zprostředkování?. Vyd. 1. Praha: Academia, [2004]., 296 s. ISBN 80-200-1051-3.
- ARBURG, Adrian von a Tomáš STANĚK. Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951: dokumenty z českých archivů. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, 373 s. ISBN 978-80-86057-67-5.

10.2 Časopisy a drobné publikace

- Výtisky „Krkonošská sezona“ Městské informační centrum, (ISSN nepřiděleno)
- Výtisky informačních programů Rokytnice nad Jizerou, Městské informační centrum, (ISSN nepřiděleno)
- Buletin OKO Noku č. 5. Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci, (ISSN nepřiděleno)
- Buletin OKO Noku č. 6. Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci, (ISSN nepřiděleno)
- Buletin OKO Noku č. 7. Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci, (ISSN nepřiděleno)
- Politika soudržnosti 2014-2020 ISBN 978-92-79-21486-8, Lucemburk 2011
- IOP pod lupou č.1 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, únor 2014
- Evropa 2020 evropská strategie růstu. Evropská komise, Brusel 12.12 2013 ISBN 978-92-79-23968-7
- Bulletin Euroregionu Silesia, Euroregion Silesia, červen 2014, ISSN 2084-0020
- Bulletin Euroregionu Silesia, Euroregion Silesia, březen 2014, ISSN 2084-0020
- Česká republika Rozpočet EU a naše země. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-36679-6

10.3 Internetové zdroje

- Centrum regionálního rozvoje, dostupné na: <http://www.crr.cz>
- Euroregion Neisse, Nisa, Nysa, dostupné na: <http://www.neisse-nisa-nysa.org>
- Evropské strukturální a investiční fondy, dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz>
- Rokytnice nad Jizerou, oficiální informační stránky, dostupné na: <http://www.rokytnice.com/cs/>
- Internetové vizitky obcí česko-polského přihraničí, dostupné na: <http://www.wojcieszow.pl>
- Regionální rada, dostupné na <http://www.rada-severovychod.cz/regionalni-rada>